

कुल पृष्ठ संख्या-24 (कवर पेज सहित)

630835

माध्यमिक शिक्षा बोर्ड, राजस्थान, अजमेर
माध्यमिक परीक्षा

(परीक्षार्थी द्वारा स्वयं भरा जाना चाहिये)

A faint, light blue ink sketch of a landscape scene, possibly a river or stream flowing through a valley, with distant hills visible.

नोट :- परीक्षार्थी उपरोक्त के अतिरिक्त उत्तर पुस्तिका के अन्य किसी भी भाग में अपना नामांक नहीं लिखें।

माध्यम – हिन्दी अंग्रेजी

विषय ..... शुक्राता .....

परोक्षा का दिन ..... शानपार
दिनांक ..... ०८.०४.२३.

नोट :- परीक्षार्थी के लिए आवश्यक निर्देश इस पृष्ठ के पिछले भाग पर उल्लेखित हैं। जिन्हें सावधानी पूर्वक पढ़ लें व पालना अवश्य करें।

प्रश्नवार प्राप्तांको की सारणी (परीक्षक के उपयोग हेतु)			
प्रश्नों की	प्राप्तांक	प्रश्नों की	प्राप्तांक
क्रम		क्रम	
संख्या		संख्या	
1	12	19	4
2	6	20	3½
3	10½	21	6
4	2	22	
5	2	23	
6	2	24	
7	2	25	
8	2	26	
9	2	27	
10	2	28	
11	2	29	
12	2	30	
13	1	31	
14	2	योग	75
15	3	प्राप्त अंकों का कल योग (Round off)	
16	3	अंकों में	शब्दों में
17	3		
18	3	75	प्रत्यक्ष

परीक्षक के हस्ताक्षर ..... संकेतांक ६।७।८

प्रमाणित किया जाता है कि इस उत्तर पुस्तक के निर्माण में 58 जी.एस.एम. ईको मेपलियो कागज ही उपयोग में लिया गया है। 176/2023

परीक्षार्थियों के लिए आवश्यक निर्देश

1. समस्त प्रश्नों का हल निर्धारित शब्द सीमा में इसी उत्तर पुस्तिका में करना है। विशेष परिस्थिति में अतिरिक्त उत्तर पुस्तिका, उत्तर पुस्तिका भरी हुई होने पर पर्यवेक्षक एवं वीक्षक की अनुशंसा पर ही उपलब्ध कराई जायेगी।
2. प्रश्न-पत्र पर निर्धारित स्थान पर अपना नामांक लिखें।
3. प्रश्न-पत्र हल करने के पश्चात् जिस पृष्ठ पर हल समाप्त होता है, उस पर अन्त में "समाप्त" लिखकर अन्त के सभी रिक्त पृष्ठों को तिरछी लाइन से काटे।
4. निम्न बातों का विशेष ध्यान रखें अन्यथा अनुचित साधनों की रोकथाम अधिनियम के तहत कार्यवाही की जा सकेगी।
  - (i) उत्तर पुस्तिका के ऊपर/अन्दर तथा प्रश्नोत्तर के किसी भी भाग में चाही गई सूचना के अलावा अपना नामांक, नाम, पता, फोन नम्बर अथवा पहचान की कोई अन्य प्रकार की सूचना आदि अंकित नहीं करें अन्यथा "अनुचित साधनों के प्रयोग" के अन्तर्गत कार्यवाही की जावेगी।
  - (ii) उत्तर पुस्तिका के पृष्ठों को फाड़ें नहीं। उत्तर-पुस्तिका के मुख पृष्ठ पर अंकित संख्या के अनुसार पृष्ठ पूरे होने चाहिये। परीक्षार्थी उत्तरपुस्तिका प्राप्त करते ही पृष्ठ संख्या की जांच कर लें यदि पृष्ठ कम/अधिक या क्रम में नहीं हैं तो वीक्षक से तुरन्त बदलवा लें।
  - (iii) परीक्षा केन्द्रों पर पुस्तक, लेख, कागज, केलक्यूलेटर, मोबाइल, पेजर आदि किसी भी प्रकार का इलेक्ट्रॉनिक उपकरण तथा किसी भी प्रकार का हथियार आदि ले जाना निषेध है।
  - (iv) वस्त्र, स्कोल, ज्योमेट्री बॉक्स पर कुछ भी न लिखकर लावें। टेबुल के आस-पास कोई अवैध सामग्री नहीं होनी चाहिये, इसकी जांच कर लें।
  - (v) अपनी उत्तर पुस्तिका/ग्राफ/मानचित्र आदि परीक्षा भवन से बाहर ले जाना दण्डनीय अपराध है, अतः परीक्षा समाप्ति पर उत्तर पुस्तिका वीक्षक को बिना सौंपे परीक्षा कक्ष नहीं छोड़ें।
5. उत्तरों को क्रमानुसार एक ही स्थान पर लिखें। प्रश्न क्रमांक भी सही अंकित करें, अन्यथा दण्ड स्वरूप परीक्षक को 1 अंक कम करने का अधिकार है। बीच में उत्तर पुस्तिका के पृष्ठ रिक्त न से काटे। गणित विषय के लिए रफ कार्य उत्तर पुस्तिका के अंतिम पृष्ठों पर करें तथा तिरछी रेखा।
6. जहाँ तक हो सके प्रश्न के सभी भाग के उत्तर, उत्तर पुस्तिका में एक ही स्थान पर अंकित करें।
7. भाषा विषयों को छोड़कर शेष सभी विषयों के प्रश्न-पत्र हिन्दी-अंग्रेजी दोनों भाषा में मुद्रित हैं। किसी भी प्रकार की त्रुटि/अन्तर/विरोधाभास होने पर हिन्दी भाषा के प्रश्न को ही सही माना जाये।

परीक्षक द्वारा प्रदत्त अंक	प्रश्न संख्या	परीक्षार्थी उत्तर
1	1. Ques : (D) लिखितमात्रा 1	पर्याप्त जानकारी नहीं।
2	2. Ques [C] जानकारी 1	पर्याप्त जानकारी 1
3	3. Ques (A) निम्नलिखित में से कौनसा वाक्य संरचित है।	वाक्य 2
4	4. Ques [C] भाषा, संस्कृत, वाचन, वाचन विधि, वाचन विधि	वाचन विधि
5	5. Ques [C] 4182	पर्याप्त जानकारी 4182
6	6. Ques [C] देविया 1	पर्याप्त जानकारी 1
7	7. Ques [B] 2 मिनटों 1	पर्याप्त जानकारी 2
8	8. Ques [C] गायत्रे 1	पर्याप्त जानकारी 1
9	9. Ques [C] CAJ 1	पर्याप्त जानकारी 1
10	10. Ques [C] संस्कृत 1	पर्याप्त जानकारी 1
11	11. Ques [C] H1000 1	पर्याप्त जानकारी 1
12	12. Ques [C] CAJ 1	पर्याप्त जानकारी 1
13	13. 1 Ques 1	पर्याप्त जानकारी 1
14	14. 2 नृष्ण 1	पर्याप्त जानकारी 1
15	15. 3. माई 1	पर्याप्त जानकारी 1
16	16. 4. कुकुलोंगा 1	पर्याप्त जानकारी 1
17	17. 5. भासी 1	पर्याप्त जानकारी 1

9. એવી કિશામા પ્રેરણાની એક ઘણવી જે હોય હોય. ઘણવી નાં એક ઘણવું મારતાનું હતું. એમાં સખેલું હતું કે ડાંમણેતા ગાળી જ. 8 પણી એમની રાખી માની રોક રિસ્ટા રમી રહી જાન એમના ઘણવાં ઘણવી વાગે કે કિશામાનો ઘણેલું હો. ડાંમણેતા ઈચ્છા એ કે બેધું પણ પણ પણ સખેલું હો. રિસાવાનો ઈચ્છે દુઃખ મારી તરફથી એમને હુંબું હીથા કે ઉંને ઘણાનું કર્યો તો ગાલી. પણી રિસામા લોખાં. જો નિને. એ જાંચ હો. પુંજ મારતાનું એવટી બેધું જણું.

10. ઉત્તર આપેલા જાનનાં તેથે માં તલેદા વિસ્તૃતિ અને તમતમાંના અભ્યાસારોગતા હો. તથી અને ઓથા તલેદા અભ્યાસ આરોગતા વાનના એક દેખાયાશી હો. એ કરવાનું જે કિશિશા પોતે જ રખોડું હો. વાનના જાનનાં જાણજો નાવાતા એવટી મણે હોય નથીથું.

ક્રમાંગ

- 11. ① અતિપિચ હોય ✓
- ② અણ હું ✓
- ③ અણ કર્મજીર ઘણીજું ✓
- ④ અણ મેણ ઘણી ✓

- 12. ① અણથ + વાગું ✓
- ② વિદ્યા + અચિકારી ✓
- ③ વાન + રણમ ✓
- ④ અણ + અનુભૂતિ ✓

13. ઉત્તર : ઈપાતા વૃદ્ધા ને જીદ્દિને હોય ઉત્તો ઘણાતોને વૃદ્ધ ઉપર ઉત્તો ઘણા અને વૃદ્ધાના ઈપાતા વૃદ્ધાના હિંદ્યા અને વૃદ્ધ પણ હેઠાં લખેલા હો. અને વાં ક્રિયા પ્રક્રિયાનોને વૃદ્ધ ઘણાંનું નાનકે હો. વૃદ્ધાનું લદ્યા જિંપતા હોય વૃદ્ધાને કિંદાય માટે રહ્યા હોય કરતા મારે નાના ગજુરી હો.

परीक्षक द्वारा प्रदत्त अंक	प्रश्न संख्या	परीक्षार्थी उत्तर
13	① ४/५ ② ३/५ ③ ३/५ ④ ३/५	पांच विमुक्तिनो समूह: १) माता अते पिता २) पांच अते पत्नी ३) अंधार्य समाज ४) उत्तर अते शिवोः ५) अंधार्य समाज
14	8/10	विस्तृत विवरण
15	६/१०	तरसेखाने लिए नवाचाराना समाजानु रूपे निराकृत कृत समाजान माते असेक नामी प्रवाचने. त्यांचीया वाही मोळा पहेला के वाचीयानु झन घाराणीने आवय तबलिक महेतानी पुरीत मामें मरवा कृत्या विध्या समाज नवाचाराके अने वामोद्द लोटी नु रूप घारीने वापरा कृत: लक्षित रांग तो साव गाविअ हेच नवाचार समाजान प्रिय कृत. तिनी हेच अते वेदी महेता २ विष्णु एवजीत आवयाकृत - अष्ट लोट ४८ हेच अष्ट अष्ट लेद्याने आवय कृत गांधी अने रघडीमा लेद्या कृत्या आवयाकृत. ताच मासाची अने विशी पहेले हेच. लक्षित रांग ने पुरीत मामें झुग्म सारी वीत आवय अने पुरिता वा आवयाकृत.
16	७/१०	दो लेंदीना वेदा गुणी. अमने आरा लागाया दो लेंदी लेंदीना. लेंदीना लेंदीकी दो. अमने लेंदीना लेंदीकी दो मेंदीना मालास गायाता लेंदीना लेंदीकी दो उद्दरा कृ वाहे अहते अमना गुणाना अनेच पुराताती लागावाहा आवयाकृते अमने लागावाती उद्दरा उद्दरा उद्दरा अवीके गुणादी अहते उद्दरा उद्दरा उद्दरा उद्दरा उद्दरा उद्दरा उद्दरा उद्दरा उद्दरा उद्दरा उद्दरा उद्दरा उद्दरा उद्दरा उद्दरा उद्दरा उद्दरा उद्दरा

परीक्षक द्वारा प्रदत्त अंक	प्रश्न संख्या	परीक्षार्थी उत्तर
16	16	પુણી ગાચા. કોણે બેદીતા પદાર્થા એવા જુદો અમને બદું જાણા જાણાયા જ્ઞાને જ્ઞાને આમુખ્યો તે અમારા હેતાગામા હેતારથા. કોણે બેદીની માર્ગ જાહેરી અતી વિશેમા જ્ઞાન જીવા તથા તાતો. અમને બદું આત્મકાળી જ્ઞાન અતાજી હૈ.
17	17	જુદો અમને બદું જ ઉપયોગી ધાર્યો હુદા અમારા જ્ઞાન બદેલે બદું જરૂરી હુદા ના હોત હોય - જુદો મા જ્ઞાન જુ જરૂર પણ નાથું. જુદો જી અમને બદું સારી ગોળો પ્રાતિ ધર્યો હૈ. જુદો જો અમને સંભૂત હુદા કરી શકે (185) શેને જો જરૂર પ્રાતિ ધર્યા હુદા જુદું અમારા જેઠે દ બદું ઉપયોગી હુદા. જુદો જી અમને કુર્ડાસીજ્ઞાન ગોસ મળે હૈ અને જુદો જી અમને બદું પ્રાતિ ધાર્યો હુદા ના હોત હૈ એમે પણ એવા જુદો જો ના હોતા જુદા અમારા જ્ઞાન બદેલે બદું જીચાયું થોડાંના આપે હૈ કે હુદા ને જોડાડો જી બદું ઉપયોગી હુદા જુદો અમારા બદેલે બદું જુદું જરૂરી હોય હુદા. જુદો જી અમને બદું બદું પ્રાતિ ધાર્યો હુદા. જુદો જી અમને બદું સમજ પડે હુદા. જુદો નું જુદાન હુદાય જોડું હોય હુદા.
18	18	① કુદરાની કૃષણ ઉધાર એઈ જીને કાઢાની જીને કાઢી જીને માર્ગ માર્ગ માર્ગ માર્ગ કે જુપણમાં એડ એડ જીને એડ હુદા.
19	19	② જી જીને નાયી રૂતના જોગની જી મ જુદાની વહે હુદા.
20	20	③ રેતિના જીને નાયી. નાયી. નાયી કેદીની દીનો.

परीक्षक द्वारा प्रदत्त अंक	प्रश्न संख्या	परीक्षार्थी उत्तर
		<p>બોળી મનાવતું કાશાઃ લોળી ના બિજા હિવસે લોઓ રહ્યાંનેક પુંકાર ની આરી દાદાચી કરે છે. લોળીને ગુજરાતમા જણું રાતાખુલી મનાવતું રહ્યાંને એ વાંચાન મા આદિવારી, જ્ઞાનાંદ્રોને ગારસીયા જુદીનું પોકલી લોળીને રહ્યાંના લરિકે મનાવે છે. લોળી ના હિવસે લોગો જુદું નાનો કરે છે અને ધારો તો મરી જી જાબ છે લોળી ન રાજુ-ખાજ મા જુદું આરી રીતે મનાવે છે લોળીમા અનેક લોઓ અનેક દાદેરાથા રહે છે એને લોળીમા દાદું રહે યેદું આરી ઇસાં રાજાય છે. અને જણું લોગો લોળી ના દોહ સાચે નીકળું પડે છે. લોળી ના લોગો પુંકારો એને જણું. નજુ નજુ લાવે છે. લોળીમા લોગો એક બીજાને ધરે જણું. ગોખરી માંક કરે છે. લોળી ના હિવસે લોટાં રહે હુકાનો મા ભીડમાં ઘઢ જાય છે લોળી ના હિવસે મહિનાંનો રાખ ૪૨ છે અને નાનો લોઓ એને જથ્યા પુસ્તકથી નશી કરે છે અને લાંદ કરે છે. લોળી ના રચોણાં મા લોગો જુદું આંદહિણ હોય છે કે લોળી મા લોગો એક બીજા બિનાર રંગ રહેલે પાછી રહે છે. લોળી જુદું આરી રાખીનાર છે. એને જીવાન જીવિત ની જણું લોગો, ધાંકરે છે (લોગો) પુસ્તક રૂપારથના ૪૨ છે લોગો એક બીજા પર જુદું મણી ૪૨ છે અને નાનો લોઓંના જથ્યો જુદું નાં ૨ ટસા પણીને જાજાર ના નીકળે છે. લોળીને જોધાલોગો નોંધ આરી રીતે મનાવે છે. લોળીમા લોગો એક બીજાને ધરે હોય (જગતાના) નીકળે આને જુદું પસા ચાય છે. લોળીમા મહિનાંનો એને પુસ્તકો મણી કરે છે. લોળીમા લોઓને જુદું ચોખ ચાય છે. લોળીની જે લોગો જણ રહ્યાં છે મનાવે છે લોળી માં લોઓ વિલોલ પુસ્તકાની મણી કરે છે એને લોળીને જુદું મન લગાવીને મનાવ છે. લોળી ના બીજા હિવસે જુદીની મનાવવામા જાઓ છે.</p>

Q) उपसंहित : होगी ना खुलज सारी वीते मनवामा आवे
हु लोगीमा पोगो वेद जीवाने हीर मीराह अने जावाह
आवे हू. होगीमा भजानी पुरा घरवामा आवे हू.
लोगीमा पोगो जेता कुता हिंडगी ४१२५ ४२ हु लोगीमा
पोगो जयाने धरे अने चाका घरवामा जुर्दिले छीजे होगी
ना हिंडसे झोडो विकिन पठाव ता पठावान अनावीने वेमे
हु लोगी खुलज ~~आनंदित~~ घरु रु जाय हू अतरोमा
झुसभ तु माझ लागे हू, होगी ना आवामा मारे ८१४१।
४६। वेळाने अने जयी जाहगी हिंडिली ४३ीने ५।)

॥ बाई हु लोगी मा लोगी राते छाइ अने जेडु लेटे
आरे हु लोगीमा अनेक पठारता होम वेवामा आवे हू.
लोगी विकिन तहेवावी यी असग धाय हु झोडो लोगीले
खुब मत पठावीने असे हु लोगीना आठ अनेक तहेवारो
ने तो जुल उत्तास्थी मनावे हु, लोगीमा झोडो अधो
आवे खुल रंगे उदाढीने पाणी हुक्के हु. एक्षुधानमा तो
हिंडा ल परवां रेष्ट त हु लोगी मा झोडो विकिन
उत्तास यी मनावी हू.

24/11/21

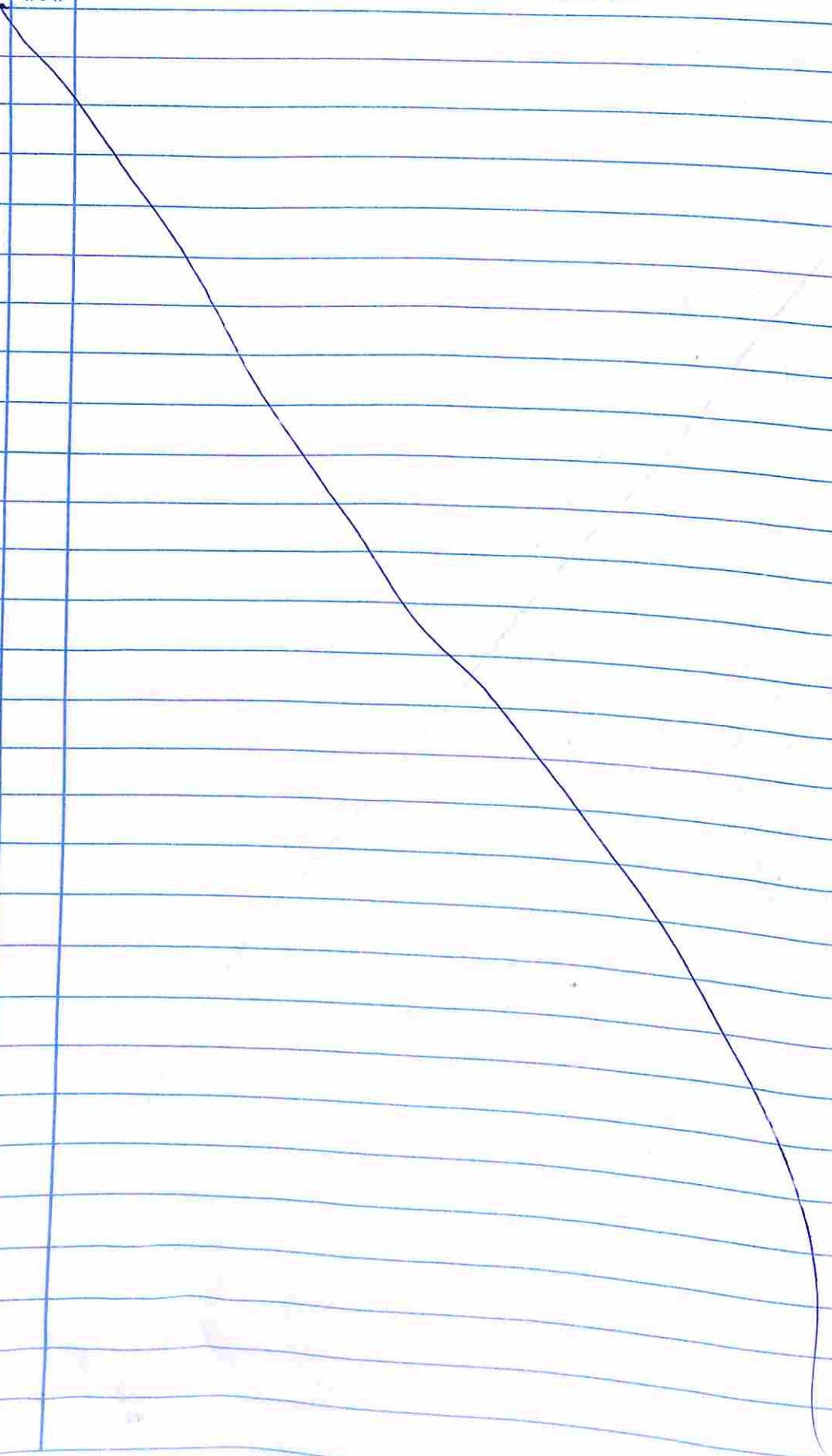

परीक्षक द्वारा
प्रदत्त अंक

प्रश्न
संख्या

परीक्षार्थी उत्तर

परीक्षक द्वारा प्रदत्त अंक	प्रश्न संख्या	परीक्षार्थी उत्तर
		
BSER-176/2023		

परीक्षक द्वारा
प्रदत्त अंकप्रश्न
संख्या

परीक्षार्थी उत्तर

परीक्षक द्वारा
प्रदत्त अंक

प्रश्न
संख्या

परीक्षार्थी उत्तर

RSER-176/2021

परीक्षार्थी उत्तर

परीक्षक द्वारा
प्रदत्त अंकप्रश्न
संख्या

परीक्षक द्वारा
प्रदत्त अंक

प्रश्न
संख्या

परीक्षार्थी उत्तर

परीक्षक द्वारा
प्रदत्त अंक

प्रैन
संख्या

परीक्षार्थी उत्तर

ISBN-13: 978-81-7509-21

परीक्षक द्वारा
प्रदत्त अंकप्रश्न
संख्या

परीक्षार्थी उत्तर

परीक्षक द्वारा
प्रदत्त अंक

प्रश्न
संख्या

परीक्षार्थी उत्तर

